

Go!
OUDERS

OUDER CONTACT

OUDERBLIK

INLEIDING

Elke ouder van een schoolgaand kind komt ermee in aanraking: het oudercontact. Het blijft een vaste waarde in Vlaamse scholen, hoewel er ondertussen al wat geëxperimenteerd wordt met klemtoon, opbouw of tijdstip van het oudercontact. Het oudercontact is een belangrijke vorm van communicatie en afstemming tussen ouders en school. In deze ouderblik bekijken we hoe alle partijen zich kunnen voorbereiden op het oudercontact, hoe een oudercontact ook 'anders' kan, welke rol de ouderwerking kan opnemen enz.

WAT IS EEN OUDERCONTACT?

In het algemeen is een oudercontact een formeel gesprek tussen ouder(s) en leerkracht. Een oudercontact gaat meestal door op een afgesproken tijdstip op school. Het onderwerp van het oudercontact wordt op voorhand vastgelegd (bv. rapport), maar ook andere belangrijke informatie kan binnen het oudercontact aan bod komen. Zo kan het tijdens een oudercontact gaan over de leerresultaten, leerkansen, het welbevinden, de betrokkenheid... van kinderen.

HET BELANG VAN EEN OUDERCONTACT

Een oudercontact is een belangrijk moment waarop ouders in gesprek kunnen gaan met de leerkracht(en) van hun kind. Het belang van zo een gesprek mag niet worden onderschat omwille van de verschillende voordelen.

Een voordeel van een oudercontact is dat het een basis van vertrouwen kan creëren. Via een goed gesprek kunnen de leerkracht en de ouder(s) een vertrouwensrelatie opbouwen en onderhouden. Het oudercontact toont dan de positieve betrokkenheid van de ouders en van de leerkracht. Het is daarbij wel nodig om het eerste oudercontact vroeg genoeg op het jaar in te plannen zodat er met open blik naar elkaar en naar de leerling kan gekeken worden.

Een oudercontact geeft aan ouders de mogelijkheid om de leerkracht in alle vertrouwelijkheid bepaalde zaken (vroegtijdig) te signaleren en te bespreken. Dit geldt ook vice versa: een leerkracht kan tijdens een oudercontact in alle vertrouwelijkheid bepaalde zaken signaleren en bespreken met de ouders. Door informatie in te winnen over de situatie thuis, kan een leerkracht bijvoorbeeld het (leer)gedrag van het kind in de klas beter plaatsen.

Een oudercontact is dan een uitwisselingsmoment tussen twee partijen met elk z'n expertise. Zo'n uitwisselingsmoment veronderstelt gelijkwaardigheid. Enerzijds is er de ouder die het kind al van bij de geboorte kent en al jarenlange ervaring heeft met de ontwikkeling, geschiedenis en gewoontes van het kind. Anderzijds is er de leerkracht die het kind in de klascontext kent en die professioneel expert is in leren en interactie in de klas.

GOED VOORBEREID NAAR HET OUDERCONTACT

Een goede voorbereiding op het oudercontact neemt zowel bij leerkracht als bij ouders heel wat stress weg. Enkele belangrijke voorbereidingspunten:

Voor ouders:

- Heb je als ouder belangrijke vragen of bezorgdheden die aan bod moeten komen? Zijn er omstandigheden veranderd die je graag wil meegeven aan de leerkracht? Het kan helpen om op voorhand een lijstje te maken en dit mee te nemen op gesprek. Zo kan je alles overlopen met de leerkracht en vergeet je zeker niets. Als er zich dringende zaken voordoen, meld je dit best op het moment dat ze zich voordoen.
- Wil je graag dat ook de CLB-medewerker, zorgcoördinator of de leerlingenbegeleider aanwezig is tijdens het oudercontact? Laat dit dan op voorhand weten aan de leerkracht, zodat dit tijdig kan geregeld worden.
- Wil je gebruik maken van een tolk tijdens het oudercontact? Meld dit dan op voorhand bij de leerkracht.
- Probeer bij je kind te achterhalen of je als ouder een bepaalde bezorgdheid of vraag moet bespreken met de leerkracht.
- Stress voor het oudercontact? Denk je dat het een moeilijk gesprek zal worden en wil je je wat voorbereiden? Bekijk dan op voorhand de [praatkaartjes van Klasse](#).

Voor leerkrachten:

- Zorg dat het haalbaar is voor ouders om naar het oudercontact te komen. Werk eventuele drempels weg (bv. organiseer op verschillende tijdstippen oudercontacten, voorzie opvang, werk met tolken indien nodig, spreek ouders persoonlijk aan, zoek oplossingen op maat als iemand aarzelt, ga op huisbezoek, enz.)
- Het kan interessant zijn om zicht te krijgen op het beeld dat de ouders hebben van hun kind. Bezorg op voorhand aan de ouders [de kijklijst van Klasse](#) en vul deze ook zelf in voor iedere leerling. Tijdens het gesprek met de ouders kan je dan samen de gelijkenissen en verschillen ontdekken.
- Overloop enkele checklists die je helpen om het gesprek goed voor te bereiden via de [checklist van Klasse](#).

AANDACHTSPUNTEN TIJDENS HET OUDERCONTACT

Voor ouders:

- Hou het niet enkel bij de schoolresultaten, maar zie een oudercontact ook als een kans om het over andere zaken te hebben (bv. de houding van je kind in de klas, de relatie met de leerkracht, de interesses van je kind...)
- Blijf rustig, ook als je informatie krijgt waar je het niet mee eens bent of wat jij anders ziet. Ga ervan uit dat de leerkracht het beste wil voor je kind. Neem eventueel de [praatkaartjes van Klasse](#) bij de hand.
- Maak afspraken voor acties of opvolging als dat nodig is. Zorg dat je weet wat er van jou en de leerkracht verwacht wordt de komende tijd. Vraag eventueel verduidelijking of een vervolgspraak indien nodig.

Voor leerkrachten:

- Zorg voor een warm onthaal: iemand die de ouders wegwijs maakt in het schoolgebouw, duidelijke pijltjes, een persoonlijke aanspreking, toon interesse in de ouder als persoon, zorg voor privacy enz.
- Spreek niet enkel over de schoolresultaten en leg voldoende nadruk op de positieve punten van de leerling. Ouders horen ook graag hoe hun kind zich gedraagt in de klas, of het zich goed voelt, wat de lievelingsvakken zijn...
- Laat de ouder voldoende aan het woord komen door ook hun mening en gevoelens te bevragen. Stel bijvoorbeeld de vraag 'wat denk jij hiervan?' of 'hoe zou jij dit aanpakken?'
- Zorg voor een duidelijke conclusie van het gesprek en maak eventueel afspraken voor acties of opvolging.

WEG VAN HET KLASSIEKE OUDERCONTACT?

Het klassieke oudercontact staat bekend om zijn fysieke samenkomst van ouder(s) en leerkracht 's avonds op de school, vaak naar aanleiding van een rapport. Maar een oudercontact moet niet altijd zo ingevuld worden! Er zijn intussen heel wat andere mogelijkheden.

Steeds meer scholen experimenteren (soms noodgedwongen) met digitale oudercontacten. Ouders maken dan een digitale afspraak, ontvangen een deelnamelink en volgen op het afgesproken tijdstip van thuis uit via een pc, tablet of smartphone het oudercontact. Deze werkwijze kan heel wat voordelen hebben voor ouders bv. minder opvangproblemen, minder verplaatsingsproblemen en – kosten, eenvoudig en laagdrempelig om aan het gesprek deel te nemen, ... Ook voor scholen kan dit een handige werkwijze zijn: gesprekken kunnen gemakkelijk en flexibel ingepland worden, de verplaatsingstijd is beperkter, ... Tegelijk zijn er ook nadelen aan verbonden: het is moeilijker om via een digitaal overleg een band op te bouwen tussen leerkracht en ouders. Non-verbaal gedrag is moeilijker te lezen bij een digitaal overleg, waardoor een digitaal overleg over een moeilijker thema een echte uitdaging kan worden. Bovendien is het niet voor alle ouders evident om deel te nemen aan een digitaal overleg: niet iedereen heeft de kennis, vaardigheden en materialen (computer en internet) hiervoor.

Het omgekeerd oudercontact is een ander alternatief voor het klassiek oudercontact. Bij het omgekeerd oudercontact wordt vooral vertrokken vanuit de ervaringen van de ouders. De leerkracht kan dan op voorhand een aantal vragen doorgeven aan de ouders waar ze ter voorbereiding van het gesprek al eens kunnen over nadenken (bv. waarom ben je trots op je kind? Wat maakt jouw kind bijzonder? Wat vindt jouw kind moeilijk?). Bij het omgekeerd oudercontact worden ouders aangesproken op hun ervaringsdeskundigheid en expertise, wat drempelverlagend kan werken. Leerkrachten leren een kind op een andere manier kennen door een omgekeerd oudercontact. Die kennis van het kind in zijn thuisomgeving kunnen ze dan aanvullen met de kennis van het kind in de schoolomgeving.

Het omgekeerd oudercontact kan interessant zijn bij het begin van het schooljaar. Het start met een witte pagina, los van schoolresultaten, rapporten enz. en helpt bij de opbouw van een warme relatie tussen ouders en leerkrachten.

Ook de rol die leerlingen opnemen kan variëren. Vaak nemen leerlingen een passieve of afwezige rol op want het oudercontact wordt aanzien als een gesprek tussen leerkrachten en de ouders. De leerling is dan soms aanwezig, maar hij/zij is geen actieve actor in het gesprek. Ook daarin zit wel evolutie: meer en meer worden leerlingen als een actieve deelnemer aan het oudercontact gezien, soms wordt een oudercontact voorafgegaan door een leerlingcontact. Er zijn scholen die de leerlingen actief aan het woord laten tijdens het oudercontact, bv. om hun resultaten voor te stellen en hieraan gekoppeld eventuele werkpunten die tijdens het leerlingcontact werden afgesproken.

DE OUDERWERKING OP HET OUDERCONTACT

Het is misschien herkenbaar... soms zijn er lange wachttijden bij oudercontacten. Voor een ouderwerking kan het oudercontact dé plek zijn om nieuwe ouders te ontmoeten, te informeren, te bevragen, te betrekken en warm te maken voor komende activiteiten van de ouderwerking. Wij geven hieronder inspiratie wat een ouderwerking allemaal kan doen op een oudercontact:

- Organiseer op een zichtbare en toegankelijke plek een oudercafé. Via een oudercafé kunnen ouders tijdens het wachten of na het oudercontact elkaar ontmoeten of beter leren kennen met een gratis drankje/hapje in de hand. Het oudercafé kan ook de plek zijn om de leden/de werking van de ouderwerking te leren kennen.
- Maak ouders wegwijs aan het onthaal. Want het is voor (nieuwe) ouders vaak niet eenvoudig om de weg te vinden naar een specifiek klaslokaal in een groot schoolgebouw.
- Voorzie als ouderwerking kinderopvang. Op die manier is het ook voor meer eenoudergezinnen haalbaar om aanwezig te zijn op het oudercontact.
- Stel een vraag aan de ouders op het oudercontact. Of laat de ouders deelnemen aan een korte online bevraging, die je als ouderwerking verspreidt op het oudercontact. Je kan hiervoor werken met een QR-code. Op die manier kan je als ouderwerking de mening van de ouders leren kennen bv. over hoe ze een bepaalde activiteit vonden, over een vraag waar de ouderwerking mee worstelt, over toekomstige activiteiten enz.
- Projecteer een fotoreportage van activiteiten die de ouderwerking het afgelopen jaar heeft georganiseerd.
- Maak een leuke flyer of poster en verspreid deze in het schoolgebouw. Je kan ook aan de leerkrachten vragen om de flyer aan de ouders mee te geven.